

Spis treści

Wstęp	7
1. Przedmiot, cel i zakres pracy	7
2. Układ pracy	13

Część pierwsza

TEORIA

Rozdział I. Z TEORII I BADAŃ ODAPELATYWNYCH NAZW OSOBOWYCH.....	23
1. Odapelatywne nazwy własne w historii systemu antroponimicznego.....	23
2. Badania nad osobowymi nazwami własnymi.....	26
Rozdział II. WYBRANE ASPEKTY WARTOŚCI I WARTOŚCIOWANIA.....	35
1. Perspektywa filozoficzna	35
2. Od problemów adaptacyjnych do uniwersaliów ponadkulturowych.....	46
2.1. Umysł i wartości w psychologii	47
2.2. Głos antropologii	55
3. Poznawcza funkcja wartościowania i kategoryzacji	61
4. Wartości i wartościowanie w lingwistyce	66
4.1. Co znaczą słowa <i>wartość</i> i <i>wartościowanie</i> ?.....	66
4.2. Zarys metodologii w badaniach aksjolingwistycznych.....	70
Rozdział III. WOKÓŁ ZAŁOŻEŃ METODOLOGICZNYCH	77
1. Metody opisu nazw własnych przyjęte w pracy	77
2. Osobowa nazwa własna jako metonimia człowieka	88
3. Cechy myślenia potocznego a wartościujące kreacje nazewnicze	97
4. Potoczne pojmowanie normy a procesy waloryzacji	113
5. Społeczna funkcja wartościowania a wartościujące kreacje nazewnicze.....	117

Część druga

EMPIRIA

Rozdział I. KRYTERIUM WITALNE.....	133
1. ŻYCIE – ŚMIERĆ.....	134
1.1. PACHNIEĆ – CUCHNAĆ	145
1.2. CIEPŁO – ZIMNO	146
1.3. CHCIEĆ – NIE CHCIEĆ	149
1.4. PŁODNOŚĆ – NIEPŁODNOŚĆ.....	150
1.5. PRZYTOMNOŚĆ – NIEPRZYTOMNOŚĆ.....	152
2. SIŁA – SŁABOŚĆ.....	154
2.1. GÓRA – DÓŁ, PION – POZIOM	159
2.2. DUŻY – MAŁY	165
2.3. DOMINACJA – ULEGŁOŚĆ.....	172

2.4. SZYBKO – WOLNO	178
2.4.1. ZRĘCZNOŚĆ – NIEZRĘCZNOŚĆ	183
2.5. ZDROWIE – CHOROBA	187
2.6. MŁODOŚĆ – MAŁOLETNIOŚĆ, STAROŚĆ	191
2.7. SYTOŚĆ – GŁÓD	194
Rozdział II. KRYTERIUM ESTETYCZNE	197
1. URODA – BRZYDOTA	205
1.1. SYLWETKA	208
1.1.1. ZGRABNY – NIEZGRABNY	210
1.2. GŁOWA, TWARZ, OCZY, NOS, WŁOSY	215
1.3. SKÓRA	221
2. CZYSTOŚĆ – BRUD	223
3. STROJNOŚĆ – ZANIEDBANIE	225
Rozdział III. KRYTERIUM POZNAWCZE	229
1. WIEDZIEĆ – NIE WIEDZIEĆ	232
1.1. MĄDROŚĆ – GŁUPOTA	236
1.1.1. DOŚWIADCZENIE – BRAK DOŚWIADCZENIA	242
1.1.2. ROZSADEK – LEKKOMYŚLNOŚĆ	243
1.1.3. POWAGA – ŚMIESZNOŚĆ	244
1.2. ŁATWY – TRUDNY	245
Rozdział IV. KRYTERIUM MORALNE	249
1. MORALNOŚĆ SERDECZNA	260
1.1. POJĘCIA <i>DOBRY</i> – <i>ZŁY</i> W ZNACZENIU MORALNYM	261
1.2. TROSKA – KRZYWDA	268
1.2.1. POMAGAĆ – SZKODZIĆ	270
2. MORALNOŚĆ SPOŁECZNA	276
2.1. PRAWOŚĆ – NIEPRAWOŚĆ	278
2.1.1. SZCZEROŚĆ – OSZUSTWO	281
2.1.2. ZGODA – NIEZGODA	287
2.1.3. ODWAGA – TCHÓRZOSTWO	290
2.1.4. POKORA – PYCHA	292
2.1.5. PRACOWITOŚĆ – LENISTWO	296
3. MORALNOŚĆ JAKO TABU	304
3.1. BRAK UMIARU W JEDZENIU I PICIU	306
3.2. ROZPUSTA	308
3.3. POBOŻNOŚĆ – BEZBOŻNOŚĆ	312
Rozdział V. KRYTERIUM ODCZUCIOWE	317
1. SZCZĘŚCIE – NIESZCZĘŚCIE	321
1.1. MIŁY – NIEMIŁY	322
1.1.1. PRZYJEMNOŚĆ – CIERPIENIE	324
1.1.2. RADOŚĆ – ZMARTWIENIE, GNIEW, SMUTEK	328
Podsumowanie	333
Bibliografia	343
Wykaz skrótów	361
Summary	363
Indeks analizowanych osobowych nazw własnych	367